

Sajūtu metropole Ziemeru muižā

Provinces cēlais šarms. Arī šādi var īstenoties pilsētnieku vēlme pēc laukiem – kļūstot par senas muižas īpašniekiem.

Latvijas tālā galā, nost no ceļiem un krustceļiem, ar spoku stāstiem fonā un drupām kaimiņos, ar barona deju zāli, kur ilgi rādīts padomju kino, un jumtu, kas nekad tā arī nav labots, – tāda Balčus ģimenei atklājās Ziemeru pils.

Elvita Ruka

Nopirkt noplukušu muižu, kuras vairāk nekā 1000 kvadrātmetru platība ir sadalīta mazos dzīvokļos un sabiedriskās koptelpās, kur nav labierīcību, ir izjaukts vēsturiskais plānojums, aizmālēti dekoratori un visam pāri vējo padomju laika destruktīvais šarms, racionāli domājošs cilvēks droši vien nespētu. Bet kopš 2004. gada Ziemeru muiža ir režisores Ditas Balčus īpašums gan juridiski, gan dvēseliski. Iespējams, šī ir mākslinieces viskrāšņāk iestudētā luga, kur aktieri ir ne tikai daudzu gadu simtu cilvēki, bet arī viņu radītās, personiskās enerģijas caurstrāvotās lietas.

Dzīve uz čemodāniem

Balčus ģimene Rīgas inteliģences un bohēmas aprindās ir ļoti pazīstama. Dita Balčus ar sa-

vām trīs meitām ir stabils zīmols teātra aprindās – alternatīvas sava ceļa gājējas, kas saistītas tikai ar neatkarīgo teātri. Kopš 1990. gada Dita iestudējusi izrādes Latvijas pirmajā neatkarīgajā teātrī "Kabata", kur darījusi to 20 gadus. Parāli bijusi nemitīga dzīve uz čemodāniem – izrādes, kas iestudētas uz dažādām skatuvenām, viesizrādes, mēģinājumi ierētās telpās un visbiežāk – pašu Vecrīgas dzīvokli. Visu laiku griežoties atrast telpas tikai sev – radīt savu teātri, kas ir vairāk par administratīvu vienību, truppu, projektu... Šāda radoša oāze 2014. gadā tapusi Zirgu ielā 1 un simboliski nosaukta par teātri "Trīs māsas". Tas ir bijis dzirkstošs, spilgts karnevāls, kur ikdienā pazūd tēlu un izjūtu gūzmā. Šobrīd par to liecina gan vizuāli atraktīvas bildes interneta vidē, gan šī teātra ilgstošā tagadne – pārtapšana dzīves dekorācijās. Viss, kas

beidzis savu pastāvēšanu uz skatuves, ir atradis jaunu mājvietu. Nē, Ziemeru muiža nav nolikta, bet vieta, kur teātri spēlēt arī lietas. Viss paralēli, kopā un caurvijoties, jo visam pāri ir radošs gars un spēja baudīt procesu.

"Esam rīdzinieki, mums vienkārši vajadzēja vietniņu, kur paverties no pilsētas," lauku epopejas racionālo sākumu definē Dita Balčus. Lai sabiedriskās dzīves mērs būtu pilns, bija gan teātris, gan dzīvoklis Vecrīgas sirdī, kas nemitīgi vilināja radoši bohēmisku publiku – ij ar saimnieku šarmu, ij ar dzīvokļa neatkarīgo pievilcību. Ditas vīrs, arhitekts Māris Balčus, to izveidoja kādreizējā zirgu stallī, sadalot to četros stāvos un savienojot ar stāvam kāpnēm. Kamīns, omulīgi divāniņi, stāvlampas, klavieres, gleznas, grāmatas, simtiem nieciņu un teatrāls gars – jau te, Vecrīgas sirdī, pārņem sa-

jūta par ceļošanu laikā... Taču, ja vasaras brīvlaikā ģimenei ar trīs bērniem nav kur izbraukt, tad pat brīnumaini daiļš dzīvoklis veldzi vairs nedod. Vajag laukus!

Sapņi ir mana realitāte

"Esmu impulsīva rakstura sapņotāja, lēmumus pieņemu pēc sajūtām – ir klikšķis vai nav. Ja sāk analizēt un rakstīt plusus un minusus, tad parasti nonāk pie secinājuma – nav saprātīgi! Lauku mājas meklējam jau kādu gadu, skatījāmies, bet nekas īsti nepatika... Konkrēti izdomātas vīzijas nebija. Man galvā plivinājās tādas kā princešu kleitas, dzīve pilī... Bet tādas pilis jau gata-vā veidā nepastāv, vien mūsu iedomās. Realitātē, kas it kā nav, bet tomēr ir īsta. Manuprāt, lēmumus nevajag pieņemt ar racionālu prāta palīdzību. Vienīgais mans dzīves princips, kas nekad nav pievilis, – dzīve pēc sajūtām! Man drīzāk piepildās sapņi, nevis plāni. Ko es ar prātu izdomāju, tas neistenojas, bet ko izsapņoju – tas atnāk... Nu kurš prātīgi domājošs cilvēks ar nelieliem un nepastāvīgiem ienākumiem cerētu uz pili?"

Citas mājas Balčus ģimenei esot atstājušas vienaldzīgus. Līdzīgi esot ar visu būtisko – pietiekot ar pirmajām četrām minūtēm, lai zemapziņa pateiktu priekšā pareizo atbildi – ir mans

KAS TAD ZIEMEROS TAGAD ĪSTI IR TAPIS? MUZEJS, SALONS, TEĀTRIS? LAI NU KAS, BET REŽISORA ROKA TE IR JŪTAMA GAN LIELĀS LIETĀS, GAN MAZĀKAJĀS DETALĀS.

cilvēks, māja, kleita, mašina, glezna utt. vai nav. Protams, ja savas sajūtas respektē..."

"Es uzreiz teicu – jā! Protams, ļoti svarīgs bija Māra viedoklis, viņa arhitekta acs, es nebiju viena šīs izvēles priekšā, bet lēmums bija iracionāls – sapņu un sajūtu rezultāts. Domāt sākām pēc tam. Līdzīgi kā tad, kad piesakās bērns. Svarīga ir pieņemšana, tad jau redzēs, kā tālāk būs," atklāj Dita un atzīst, ka ģimenē "pils ir meitiņa, jo mums ir matriarhāts".

Jā, sievišķās enerģijas blieniens šajā kādreizējā baronu fon Volfu pilī ir nedefinējams un eksplozīvs. To ir grūti izanalizēt, bet to nav iespējams nepamanīt. Vīrišķais spēks ir saturējis stabili ēkas konstrukciju tā, lai nekas nav bistams un darbojas elektrība, ūdens apgāde, kanalizācija, kamēr ģimenes sievišķā daļa metusies izrotāt visu pēc kārtas. Kas tad Ziemeros tagad īsti ir tapis? Muzejs, salons,

teātris? Lai nu kas, bet režisora roka te ir jūtama gan lielās lietās, gan mazākajās detaļās.

"Tā ir mana dzīve! Te apvienotas visas lietas, kas man patīk. Teātris. Pils. Vecas lietas. Negribu šķirties ne no vienas mantas, mantiņas... Varbūt tas ir pat krāms, bet man saistās ar atmiņām. Tam, iespējams, nav mākslinieciskas vērtības, bet ir cilvēcis-ka piesaiste. Man daudz ko roka neceļas izmest, un muižā katrai lietai var atrast vietu," priekšmetu pārbaugātību aizstāv Dita. Viņas galvenā palīdzē "Ziemeru" stāstā ir vecākā meita Egija Silāre, kas uzsver procesa nozīmi.

"Vides veidošana ir radoša izpaušanās. Process, kurā, lietas kārtojot, pazūd laiks. Mums ar mammu ir līdzīgi, mums patīk radīt jaunu realitāti, spēlēties ar priekšmetiem. Tu nezini, uz ko ej tajā brīdī, bet sāc darīt, pār-kārtot, salikt tā vai šā... Lietas migrē un transformējas. Staigā

pa istabām, mainās kompozīcijas. Teātra valodā tā būtu dekorāciju maiņa! Katrā cēlienā kaut kas jauns, cits, savādāks... Pat no vieniem un tiem pašiem priekšmetiem top jaunas noskaņas," darbošanās māksliniecisko un psiholoģisko pusi uzsver Egija. Priekšrakstu šajā procesā nesot, bet eklektisko priekšmetu harmonisko apvienojumu Balčus ģimene nosaukusi par "subjektīvo bīdermejeru". Galvenais, lai ir omulīgi un tēlaini!

Uz jautājumu, vai nekad nav bijusi vēlme pieaicināt profesionālu interjeristu, atbildē vienlīdz skali iesmejas gan māte, gan meita.

"Kāds interjerists? Kāpēc kādam citam to kaifu atstāt? Lietu izkārtošana ir foršs process, ja var tam mierīgi ļauties. Grūti iedomāties, ka kāds cits varētu iekārtot manu dzīvi... Nē! Tikai pašas!"

Mūsu, bet visiem

Alūksnes puses tūrisma informācijā teikts – Ziemeru pils darba laiks ir 24 stundas diennaktī, tikai iepriekš jāpiezvana...

Muižas iekārtošana nevienā brīdī nav bijis biznesa projekts, arī tagad to drīzāk varot uzvert par dzīvesveidu, taču atvērtās durvis gan ir realitāte. Pirmkārt, tāpēc ka radošai ģimenei ir daudz radošu draugu, otrkārt – muiža jau pirkšanas brīdī bija un

Dzimitas balss. Dita Balčus par labu muižas iegādei izšķīrusies impulsīvi, taču vēlāk izrādījies, ka pavisam netālu, Ilzenes muižā, reiz dzīvojuši viņas vecmāmiņa un tās senči vairākās paaudzēs.

Matriarhāta valstība. Rīgā bija teātris "Trīs māsas", tagad Egija Silāre apņēmusies muižas teātri sarūpēt mātei šeit – Ziemeru muižā.

Foto: Gvido Kējons, Jāna Rāga/Balčus ģimenes personīgā arhīva

Auteniskā substance. Par spīti padomju uzslāņojumam, muižā saglabājušies daudzi oriģināli interjera elementi. Kāpņu atjaunošanu atbalstījis Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.

joprojām ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Tas nozīmē, ka tam ir apmeklējuma potenciāls, ko saimnieki var gan izmantot, gan ignorēt. Balčus ģimene ir atvērta pusē.

"Dalāties tajā, kas mums ir. Uzskatu, ka kultūrvēsturiskās ēkas nevar piederēt tikai īpašniekam – pielīdzinu tās zvaigznēm debesis vai kalniem un jūrām, kas ir Dieva dota bagātība. Tā ir mums visiem. Uzveru to kā dāvanu un atbildību, ir sajūta – kādu laiku šīs rūpes ir uzticētas man un manai ģimenei. Tātad jādara labākais, ko varam! Šajās sajūtās, ko radām vēsturiskajā vidē, labprāt dalos ar laikabiedriem. Jūtos pagodināta un priecīga, ja viņus uzrunā mūsu radītais. Tajā ir gan senatnes elpa, gan personiskais pieskāriens. Mēs neveicam racionālu, vēsturiski precīzu interjera restaurāciju, mēs spēlējamies. Tāpat kā mūs atrod priekšmeti, tā mūs atrod cilvēki. Nereālā pasaule pievelk līdzīgi domājošos, tāpēc gaŗdījuma rakstura cilvēki te neiekļūst. Ar tiem, kas pārkāpj sliekšni, mums vienmēr atrodas kopīga valoda," atklāj namamāte Dita.

Meita Egija izceļ nedaudz citus novērojumus. Reizēm esot tā, ka maģiņas iebrauc pagalmā, bet cilvēki iekšā neienāk, acimredzot ēka no ārpusē nešķiet gana daudzsoļoša. Savukārt citi burtiski cenšoties ielauzties – te

pa vienām durvīm, te pa otrām, gatavi pie katra loga klauvēt, ja durvis ciet... Egijai tas šķiet kompliments, ka ārpusē pilnīgi neliecina – kas būs iekšā.

"Arī tā ir dramaturģija – ja cilvēks neko īpašu negaida, tad pārsteigums ir daudz lielāks. Tas arī būtiskākais – ir jāatrod līdzsvars. Balanss, kā sakopt, bet lai

UZZIŅA

- Ziemēru muižā pirmoreiz rakstos minēta ap 1550. gadu
- Muižas ansamblis veidots klasicisma stilā no 1786. līdz 1807. gadam un piederējis baronam fon Volfam
- Privātpersonai piederošs valsts nozīmes arhitektūras piemineklis
- Vairākkārt saņēmis valsts finansējumu glābšanas un restaurācijas darbiem
- Iekļaujās tūrisma maršrutos un darbojas kā radošu pasākumu mājvieta
- Attālums no Rīgas – divi simti kilometri

◀ Retais ampurs. Mazās kamīnzāles atsegtie sienu gleznojumi atgādina militāru telti un ir ļoti reti, vērtīgi šāda interjera piemērs Baltijā.

▲ Savs stils. Muižā valdošo gaisotni saimnieki raksturo kā "subjektīvu biedermeieru" – galvenais, lai visiem ir omulīgi.

Foto: Jana Rāga/no Balčus ģimenes personīgā arhīva

nav pārpucēti un neapsola pārāk daudz. Galu galā mēs varam izdarīt tikai to, ko varam," spriež Egija, ēkas atjaunošanas racionālais vilcējspēks.

"Jā. Mēs dzīvojam teātri. Sava īpaša scenogrāfija ir katrā telpā, turklāt dekorācijas mainās. Tieši tā man patīk dzīvot – teātri!

Nemšanās ar projektiem, restaurācijas naudas meklēšana, līdzekļu piesaiste mani vairs nemulsina. Daru, kā māku. Iespējams, tas ir haotiski. Neloģiski, bet citādi es nemāku... Esmu taču aktrise, nevis būvzinieciņa vai arhitekte... Centos pieiet strukturēti. Pēc kārtas. Jumts, griesti, sienas... Nē, viss tik un tā noticis ne pēc plāna. Kāda iespēja parādās, to cenšos izmantot," atzīst Egija, kuras kri-

tiskais punkts attiecībā ar ēku bijis jumta jautājums.

"Tas bija vistumšākais brīdis pirms saullēkta – jumta straujā bojāeja. Konstruktijas bojātas, notekreņu nav, ūdens maitā visu ēku... Būvnieks sagatavoja tāmi, un rokas nolaidās. Kredīts jau ir paņemts mājas pirkšanai, tad ko – vēl divreiz vairāk ņemt jumtam? Likās, tas viss nav mūsu spēkos! Rokas nolaižas... Tomēr vienā brīdī atnāca arhitekta pamēģināt uzrakstīt projektu Lauku atbalsta dienestam. Būvniecība – man tā bija sveša joma!

Reāli fantazēju par tēmu, kurā neesmu speciāliste. Interesanti, kā tā ķēdīte nostrādā... Pāris gadus viens īgaunņu pāris veda tūristus ar zirgiem. Viņi pie mums

nakšņoja, smējāmieš, ka esam zirgu viesnīca... Tas bija pārrobežu projekts par Eiropas naudu. Jaunā īgaunņu sieviete, kuras sapnis bija zirgi, to arī bija sākusi no nulles. Pažēlojos viņai, ka nespējam tikt galā ar jumtu, un viņa pateica – bet tu taču to vari! Pateica tā, ka es noticēju. Viņa pati bija atradusi spēku šo soli spert, tāpēc spēja iedvesmot arī mani. Paldies Alūksnes lauku partnerībai, kas palīdzēja sagatavot šo nopietno projektu! Kad izdodas, tad var atsperties. Ir āķis lūpā – ja šo paveicu, tad varēšu vēl," ir pārliecināta Egija Silāre, kas, tik daudz izdarījusi, sevi tomēr uzskata par pesimisti. Varbūt tomēr realiste būtu atbilstošāks apzīmējums?

Tikmēr ģimenes lomu sadalījumā optimistes tituls pienākoties Dītai. Kāds ir viņas tumšākais brīdis pils pārvaldīšanā?

"Mani tik daudz nesatricielas lietas, cik apbēdina sīkumi. Darāmā jau ļoti daudz, bet es no sirds centos, lai ir skaisti. Es nevaru izdarīt lielās lietas, bet varu uzpost ārpusi. Uzpuccēt. Biju sakarīnājusi ap māju daudz puķu podu. Ziedi dažādās krāsās, uzreiz tāda mīlīga sajūta. Vienu dienu atbraucam – viss izpostīts. Podi sadauzīti, puķes izmētātas... Brutāls vandalisms. Kāpēc? Par ko? Man tik ļoti sāpēja sirds! Nelabvēļi arī iepriekš izpaušās. Piebrauca pie mājas, ieslēdza

KĀDS INTERJERISTS? KĀPĒC KĀDAM CITAM TO KAIFU ATSTĀT? LIETU IZKĀRTOŠANA IR FORŠS PROCESS, JA VAR TAM MIERĪGI ĻAUTIES. GRŪTI IEDOMĀTIES, KA KĀDS CITS VARĒTU IEKĀRTOT MANU DZĪVI... NĒ! TIKAI PAŠAS.

mūziku uz visskaļāko, ālējās, mē-tāja pudeles... Mani tas ļoti ievainoja. Es no sirds cenšos, lai būtu skaisti visiem, bet preti tādas negācijas... Likās – sapnis izsapņots. Nespēju cīnīties. Jau meklēju pircēju. Sāku likt sludinājumus... Bet Egijas jumta projekts visu pagrieza. Deva cerību. Tad jau vēl nebija atklāti zāles sienu un griestu gleznojumi, nebija atsegtas kamīnzāles unikālais krāsojums... Tad optimisms atgriezās un palika ar mums," atvērto durvju aizkulises atklāj Dīta Balčus.

Meita uzdāvinās teātri

Šajā ģimenē visi ir vienprātis, ka no Šekspīra laikiem nekas nav mainījies un dzīve ir teātris. Pārtašanās moments kā aktieriem, tā skatītājiem palīdz paskatīties uz sevi no cita skatpunkta. Balčus radošais tandēms citādi nevar – te vides scenogrāfija rada īpašus tēlus, noskaņas, vīzijas. Pat nesatiekot nevienu cilvēku, pili var izjust, kā teātri spēlē lietas, priekšmeti, interjera elementi, mēbeles, gaismas – viss! Bet kā ir ar īsto teātri?

"Tas ir reālistiskākais sapnis no visiem. Te ir bijušas atsevišķas izrādes un muzikāli pasākumi, bet tagad gatavojamies atvērt pilnvērtīgu muižas teātri. Šajā neviennozīmīgajā laikā mūsu Rīgas teātris "Trīs māsas" ir likvidēts, bet gribu ar potenciāls ir palicis. Mums ir divas galvas un četras rokas – organizatorisko darbu darām divatā. Tagad meita man uzdāvinās teātri!" Dīta ir pārliecināta gan par idejas oriģinalitāti, gan Egijas projektu rakstīšanas prasmēm. Priekšrocību sarakstā iekļaujama pašu rokām sagatavotā vide, kurā teātris ar īstu skatuvi ir tikai loģisks rezultāts.

"Tas laiks, kad jumts tecēja un apmetums krita uz galvas lie-

liem laukumiem, ir pagājis. Zāle muižā ir bijusi gana liela plašām ballēm, spožiem sarīkojumiem, vēlāk kino seansiem. Nākamais solis būvniecībā ir skatuve. Mākslinieciski mums ideju ir daudz. Jau top izrāde par dižo novadnieci Martu Skavronsku, kas kļuva par Krievijas imperatori Katrīnu Pirmo, ļoti iespējams, ka viņa šajā muižā ir viesojusies. Lomu mēģina Agnese Zeltiņa, kuras dzimtas saknes ir šajā pusē. Pētīsim Volfu dzimtu un meklēsim atbilstošu dramaturģiju, tāpat ir citas idejas vēsturiskām kamerstila izrādēm. Turpmāk visus radošos spēkus domājam koncentrēt šeit – vēstu-

riskā vidē un vienuviet," muižas teātra perspektīvu atklāj Egija.

Kamēr pilnasinīgs teātris "Ziemeros" vēl top, saimnieki ciemiņiem piedāvā citas "teatralizētas" iespējas. Te ir visas iespējas pārtapt – tērpu, aksesuāru, vides bagātība sniedz iespēju gan fotosesijām, gan vienkārši priekam. Ne obligāti tas ir tikai matriarhāta pasākums, viss atkarīgs no cilvēka spējas ļauties piedzīvojumam un fantāzijas. Nesen lielā viesu grupā visdedzīgākais bijis gadu sešus vecs puisītis, kas gribēja pārtapt visos tēlos pēc kārtas, izmantot visas parūkas, cepures, maskas... Dīta uzreiz sajūtusi radniecīgu dvēseli un nosaukusi viņu par Mazo princi.

Top izrāde par dižo novadnieci Martu Skavronsku, kas kļuva par Krievijas imperatori Katrīnu Pirmo. Lomu mēģina Agnese Zeltiņa, kuras dzimtas saknes ir šajā pusē.

Foto: Vilis Mišs

Tiekamies Rēzeknē,
lai no 22. līdz 26. decembrim
plkst. 18:00–22:00
gājēju promenādē baudītu
audiovizuālo
Ziemassvētku vides lāzerperformanci
ģimenēm "Pastāsti man pasaciņu".

Dodoties vakara pastaigās, izbaudi gaismu projekcijas, muzikālo pavadījumu un svētku sajūtu, kura ir uzburta Rēzeknes pilsētas ielās.

"Ziemeru" burvība ir tā, ka viss pats atnāk pie mums. Mēs nejūtamies ne pasaules galā, ne provincē. Man nav jāskraidā apkārt, iedvesmojoši cilvēki paši te uzrodas. Mums nav formulētas devīzes, bet pats galvenais – māja ir domāta cilvēkiem! Ja ir interesanti cilvēki, tad te jūtos kā savā personiskajā metropolē. Nekā netrūkst, visi sarodas paši – jauši, nejausi, caurbraucot... Vieta ir tik ļoti ne pa ceļam, bet kas tikai te nav nokļuvuši! Visādi cilvēki. Arī no Zanzibāras... Arī ar Kuzņecova servīzi līdzī, ko paņem un uzdāvina... Arī ar stāstiem, kuros dalās, vai ar kādu radošu mērķi. Paliek un sacer mūziku vai sāk rakstīt spoku stāstus. Kas nu kuram paveras! Māja ir cilvēkiem, tāpēc durvīm vienmēr jābūt vajā. Ja kaut kas pazudis – tādat tam cilvēkam vajadzēja vairāk!" uzskata Dita, kas namā dzīvo ar Dieva svētību.

Māja, kurā mīl Kristu

Bijušo saimnieku, iedzīvotāju un caurskrējēju muižā bijis tik daudz, ka bez mistiskām pēdām būtu grūti iztikt. Dita nevar pateikt, cik šie spēki bijuši labvēlīgi vai nešpetni noskaņoti, bet klātbūtni jūtusi pastāvīgi. Par mistisko palīdzību viņa tikai nosmej – iepriekšējie bijuši ļoti taupīgi! "Aiz manis kāds vienmēr izslēdza elektrības slēdzus. Aiz muguras vai naktī – nekad nepalika gaisma. Jutu šo klātbūtni,

bija bail gulēt vienai. Reiz paliku divatā ar vidējo meitu. Gulējām vienā istabā, atstājām gaismu. No rīta spuldzīte izdzēsta! Ne viena, ne otra to nedarījām, slēdzis vecais, ulmaņlaika, to bez fiziska spēka nevar pagriezt. Spuldzīte vesela, bet gaismas nav," nama sākotnējo dzīvi apraksta Dita, kas jau labu laiku ir Alūksnes luterāņu baznīcas draudzē un atzīst, ka šajā namā Kristu mīl.

"Reiz pie mums bija kāda mācītāju tikšanās, pēc kuras viesi palika pa nakti. Tagadējā ēdamistabā tobrīd bija viesu guļamistaba. Viens no mācītājiem no rīta bija galīgi izmocījies. Nesot varējis gulēt, kāds visu laiku grūdis ārā no gultas. Mācītāji kopā secināja – nav labi! Nolēma palīdzēt un iesvētīt māju. Tas bija nopietns pasākums. Vairāki

Radoša pašizpaušme. Interjera priekšmeti paši atrodot ceļu uz muižu, bet ģimene izspēlējusi dažādas to kombinācijas.

garīdznieki ar lūgšanām un svētīto ūdeni izstaigāja visas telpas. Iesvētīja, un gaisotne kardināli mainījās. Arī tagad vēl mainās – viss kļūst dzīvīgāks," ir pārliecināta Dita. Viņas uztverē Dieva klātbūtne jaušama arī lietās, jo īpaši tajās, kas pārdzīvojušas dažādus laikus un saglabājušas.

"Ditas mammai, manai vecmammai, dzīvoklis bija vēl piebāztāks. Uz sienas nebija nevienas brīvas vietas. Visi plauktiņi, galdiņi, kumodes aprāmētas un piekrāmētas, daudz dažādu figūriņu, statujas, vāzes... Bērniņā man likās – kā var dzīvot tādā pieblīvumā? Nav ko elpot! Viņai bija veclaičs trimo spogulis, kur bija izlikti visādi skaisti sīkumi. Es, maziņa būdama, kaut ko pārbidiju... Vecmamiņa bija tik dusmīga – viņas dekorācijas sajauktas! Kompozi-

cija viņai bija ļoti svarīga. Mammai ir tas pats," atceras Egija un atzīst, ka šobrīd jūtas kā vecmamiņas idejiskā mantiniece. Devīze "jāmaina dekorācijas" nav tikai estētiska kategorija, bet dzīves spēka un vitalitātes iemiesojums. Lietu kārtībā ir personības redzējums un pārliecība, kas ļauj veidot savu sajūtu metropoli. Ar režisores stingro roku galvenā iekārtotāja ir Dita, savukārt Egijai ir kaislība veidot apgaismojumu – lampas, lampiņas, virteniņas, sveces – ar gaismu var izdarīt visu. Var likt cilvēkam justies labi, var likt justies slikti. Omulīgi un silti vai dramatiski un trauksmaini...

Kā šajā teatrālajā oāzē jūtas citi ģimenes locekļi? Ja ir tik daudz telpu kā "Ziemeros", tad katram atrodas stūrītis savai pašizpaušmei. Dita režisē lielo skatuvi, bet mazās tiek arī citiem – tāda ir plaša vēriena privilēģija. Galvenais, ka mājā mīt Kristus un visi kopā sargā vēsturisko mantojumu. Ģimenes lepnums tagad ir ne tikai apakšstāva velves un to radītā smagnēji romantiskā noskaņa, bet arī apajā kamīnzāle ar nesenu atklātu unikālu apgleznojumu – ampīra laika noskaņās tā izgleznota kā reāla, grezna militārā telts. Katra vēsturiskā gleznojuma atklāšana šeit tiek uzņemta ar sajūsmu, un pieminekļa statuss ēkai jau no pirmā brīža ir uztverts kā goda zīme, ne apgrūtinājums. **AM**

Teatrālisma gars. Dekorāciju uzstādīšana un maiņa ir Balčus ģimenes vaļasprieks. Šajā telpā tiek piedāvāts pārtapšanas prieks – teātra kostīmu pielaikošana.

Pārsteigumi iekšā. Fasāde gaida labākus laikus, bet saimnieki dzīvo šodienai – ar prieku un vēlmi izdaiļot ik mirkli.

Dāvini grāmatas Ziemassvētkos

sev,
draugiem,
ģimenei

